

20. YÜZYIL BAŞLARINDA AVRUPA VE OSMANLI DEVLETİ

Avrupa'daki değişimler Osmanlı Devleti'ni nasıl etkiledi?

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi • 1. Ünite • SB.8.1.1

AVRUPA'NIN DÖNÜŞÜMÜ

1 Coğrafi Keşifler

2 Rönesans

3 Reform

4 Aydınlanma

ekonomik

bilimsel

siyasi etkiler

OSMANLI DEVLETİ

AVRUPA'DA UYANIŞ

Bilim, akıl, özgür düşünce ve yeni ticaret yolları Avrupa'nın gücünü artırdı.

Skolastik düşünce

Pozitif düşünce

OSMANLI'DA YANSIMALAR

Akdeniz ticareti önem kaybetti.

Kapitülasyonlar ve ekonomik bağımlılık arttı.

Sanayi üretimi karşısında yerli esnaf zorlandı.

Milliyetçilik, azınlık isyanlarını hızlandırdı.

KONUNUN ANA SORUSU

Avrupa güçlenirken Osmanlı Devleti neden zorlanmaya başladı?

Ekonomik değişim

Siyasi değişim

Demokratikleşme arayışı

Avrupa'daki gelişmeler → Osmanlı'da ekonomik, siyasi ve sosyal sonuçlar

Sınav notu

Bir olayın Osmanlı'ya etkisini soruda ararken ekonomik mi, siyasi mi, sosyal mi olduğuna dikkat et.

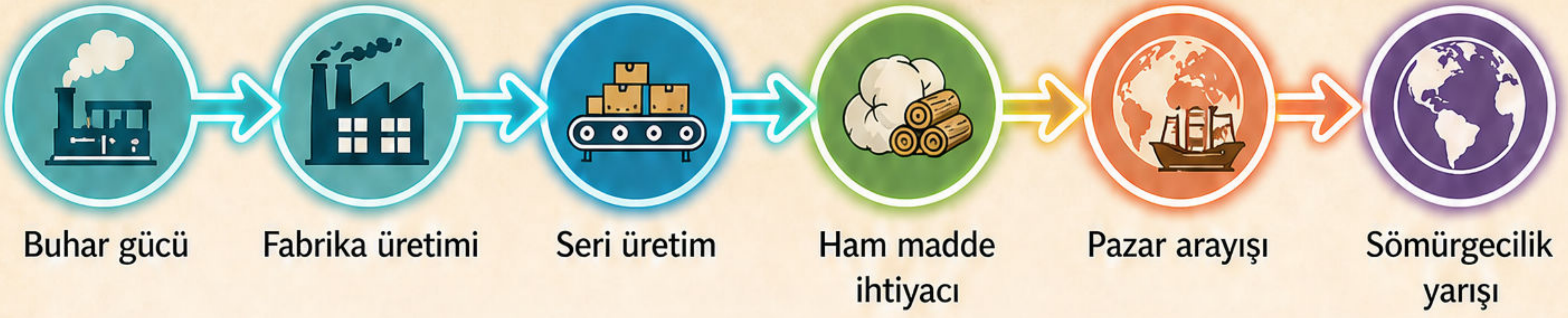
SANAYİ İNKILABI

Makine gücü, seri üretim ve ekonomik bağımlılık

8. Sınıf • Bir Kahraman Doğuyor • 2/4 ★

18. yüzyılda İngiltere’de başladı

Buhar gücünün makinelerde kullanılmasıyla insan ve hayvan gücünden makine gücüne geçişir.

OSMANLI’YA ETKİSİ

Ucuz Avrupa malları yerli üretimi zorladı.

El tezgâhları ve küçük atölyeler zayıfladı.

Osmanlı, Avrupa’nın açık pazarı hâline geldi.

Ekonomik bağımlılık arttı.

EKONOMİK ÇÖKÜŞ ZİNCİRİ

Kırım Savaşı (1853–1856) → dış borçlanma

1875 → borç ödemelerinde güçlük

1881 → Düyûn-ı Umûmiye kuruldu

Düyûn-ı Umûmiye: Osmanlı dış borçlarını denetleyen kurum.

Sınav notu ★

Soruda üretim, fabrika, ham madde ve pazar sözcükleri geçiyorsa Sanayi İnkılabı’nı düşün.

Sanayi İnkılabı = Ekonomik sonuçlar

FRANSIZ İHTİLALİ

1789: Özgürlük, eşitlik, milliyetçilik

8. Sınıf • Bir Kahraman Doğuyor • 1/4

DÜNYAYA YAYILAN FİKİRLER

Eşitlik

Adalet

Hürriyet

İnsan hakları

Millî egemenlik

Milliyetçilik → Çok uluslu imparatorluklarda isyanlar ve parçalanma

OSMANLI'YA ÇİFT YÖNLÜ ETKİ

OLUMLU ETKİLER

Hürriyet ve eşitlik düşünceleri yayıldı.

Kanun üstünlüğü fikri güçlendi.

Demokratikleşme hareketlerine zemin hazırladı.

OLUMSUZ ETKİLER

Azınlık isyanları arttı.

Toprak kayıpları yaşandı.

İsyanları bastırma harcamaları ekonomiyi zorladı.

DAĞILMAYI ÖNLEME VE DEMOKRATİKLEŞME

1

1839

TANZİMAT
FERMANI

Hukuki eşitlik
ve kanun üstünlüğü

2

1856

ISLAHAT
FERMANI

Gayrimüslimlere
ek haklar

3

1876

I. MEŞRUTİYET

Kanun-i Esasi ve
Meclis-i Mebusan

4

1908

II. MEŞRUTİYET

Meclis yeniden
açıldı

Tanzimat: herkes için eşitlik •
Islahat: gayrimüslimlere ek haklar

Sınav notu

Soruda isyan, bağımsızlık, azınlık ve milliyetçilik sözcükleri geçiyorsa Fransız İhtilali'nin siyasi etkisini düşün.

DEVLETİ KURTARMA REÇETELERİ

Osmanlı aydınları hangi fikirleri savundu?

8. Sınıf • Bir Kahraman Doğuyor • 4/4 ★

OSMANLILIK

Din, dil ve ırk farkı olmadan herkes Osmanlı vatandaşdır.

Savunucuları:

Namik Kemal, Ziya Paşa.

İSLAMCILIK

Müslümanlar halife etrafında birleşmelidir.

Savunucuları:

II. Abdülhamid,
Mehmet Akif Ersoy.

TÜRKÇÜLÜK

Türkler millî bilinç etrafında birleşmelidir.

Savunucuları:

Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul. Millî Mücadele'ye düşünsel miras bıraktı.

BATICILIK

Bilim ve tekniğin alınmasıyla ilerleme sağlanabilir.

Savunucuları:

Tevfik Fikret, Abdullah Cevdet. Cumhuriyet inkılaplarına düşünsel kaynak oldu.

Bu fikir akımları Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtaramadı; ancak bazı düşünceler Cumhuriyet'e miras kaldı.

TARİHLER AKLINDA KALSIN

1789

Fransız İhtilali

1804

Sırp isyanı

1839

Tanzimat

1856

Islahat

1876

I. Meşrutiyet

1881

Düyûn-ı Umûmiye

1908

II. Meşrutiyet

1909

31 Mart Vakası

KAVRAM KARTI

Mutlakiyet: Yönetme yetkisinin tek kişide toplandığı yönetim.

Meşrutiyet: Padişahın yetkilerinin anayasa ve meclisle sınırlandırıldığı yönetim.

Kanun-i Esasi: 1876'da yürürlüğe giren ilk yazılı Osmanlı anayasası.

Sınav notu ★

Ekonomik anahtar kelimeler →
Sanayi İnkılabı.

Siyasi anahtar kelimeler →
Fransız İhtilali.

İlk yazılı anayasa →
Kanun-i Esasi.

AKILDA KALSIN

Osmanlıcılık birleştirir • İslamcılık ümmette toplar • Türkçülük millî bilinç kazandırır • Batıcılık yeniliği savunur.